

's-Gravenhage, 19 December 1950.

544

No. 48.

G e h e i m .

De Raad van State heeft met bijzondere belangstelling kennis genomen van de in opdracht van Uwe Excellentie aan het College bij schrijven van 11, 12 en 15 dezer toegezonden schriftelijke stukken, welke tussen de delegaties op de Nieuw-Guinea-conferentie zijn gewisseld.

De Raad neemt aan, dat de toezending van deze afschriften mede ten doel heeft, de Raad in de gelegenheid te stellen, desgewenst van zijn gevoelen te doen blijken, van welke mogelijkheid het College gaarne gebruik maakt.

Daarbij stelt de Raad voorop, dat hij met grote waardeering kennis genomen van de "Oral Note" van de Nederlandse Delegatie. Het daarin ter sprake gebrachte denkbeeld van een overeenkomst tussen de Uniepartners zou mogelijk aan de Indonesische Regering de gelegenheid kunnen bieden haar gezicht te redden en binnenlandse moeilijkheden te voorkomen.

Mede met het oog op een verdere uitwerking van dit denkbeeld acht de Raad zich verplicht - zij het ten overvloede - de aandacht van Uwe Excellentie en van de Nederlandse Delegation ter conferentie nog eens met nadruk te vestigen op enkele allesbeheersende punten bij deze onderhandelingen.

Van Nederlandse zijde moet onverzwakt worden vastgehouden aan de handhaving van de Nederlandse Souvereiniteit over Nieuw-Guinea. Noch onmiddellijk noch op termijn mag geheel of ten dele worden toegegeven aan de eis van Indonesië tot overdracht van de Souvereiniteit. Indien op dit punt wordt toegegeven, zijn alle daartegenover gestelde of nog te stellen concessies van de zijde der Republiek Indonesië waardeloos.

Ter motivering van deze krasse uitspraak brengt de Raad van State in herinnering, hoe in zijn ongevraagd advies aan

- Hare -

Aan
Zijne Excellentie de Minister
voor
Uniezaken en Overzeese Rijksdelen.

Hare Majesteit de Koningin van 17 Juni 1947 in duidelijke termen geprotesteerd werd tegen de nota, welke op 27 Mei 1947 namens de Commissie-Generaal aan de Republikeinse Delegatie werd aangeboden, welke de Raad "in werkelijkheid een capitulatie" noemde, omdat zij de "Souvereine Staat" van de Verenigde Staten van Indonesië construeerde.

De geschiedenis heeft helaas bewezen, dat dit juist gezien was, daar de overdracht van de Souvereiniteit voor de Republiek Indonesië de mogelijkheid opende, af te wijken van hetgeen ter Ronde Tafel Conferentie was overeengekomen. Dit geschiedde zelfs ten aanzien van onderwerpen, welke van zodanig essentieel belang geacht waren, dat zij een plaats hadden gekregen in het veertiende hoofdstuk der Grondwet, zoals de federatieve opbouw der Verenigde Staten van Indonesië uit onderling gelijkwaardige deelstaten en het op eigen naam aan het internationaal rechtsverkeer deelnemen der Unie. Daarin ligt een ernstige waarschuwing, niet weder in dezelfde fout te vervallen.

In dit verband behoeft nauwelijks betoog, van welke internationale betekenis het verkrijgen van de Souvereiniteit over Nederlands Nieuw-Guinea voor de Republiek Indonesië zou zijn. Gedekt door die Souvereiniteit, die bij de Verenigde Naties stellig geen doorslaande bestrijding zou vinden, zal het de Republiek vrijstaan - ondanks pogingen van Nederland om zich te beroepen op de voorwaarden, waaronder de overdracht der Souvereiniteit zou zijn geschied -, met Nieuw-Guinea te doen wat haar goeddunkt. Schendingen van Indonesische zijde van de met Nederland gesloten overeenkomst, hoezeer die ook strijdig mochten zijn met de belangen en de toekomst van Nieuw-Guinea zelf, zouden als aangelegenheden van interne aard binnen het gebied, waarover de Republiek soeverein is, door de Verenigde Naties worden geduld, en dat met evenveel kalme als waarmede zij het door de Republiek met voeten treden van het zelfbeschikkingsrecht hebben toegelaten.

Ook schijnt het de Raad van State wenselijk, in het oog te houden, dat de aanwezigheid van Nederlands territorium in de betrekkelijke nabijheid van Indonesië van zekere betekenis kan zijn met het oog op de bescherming van Nederlandse onderdanen in Indonesië, en het tegengaan van zeeroverij in de Archipel, waarbij rechtmatige Nederlandse belangen geschaad worden. Het is, zoals nog niet lang geleden te Makassar bleek, denkbaar, dat het zenden van een oorlogsvaartuig van zeker nut kan zijn en zodanig schip kan uiteraard eerder van Nieuw-Guinea dan van Nederland worden gezonden.

De Raad kan zich niet aan de gedachte onttrekken, dat mede daarom van de zijde der Republiek met zoveel klem stelling wordt genomen tegen de handhaving van de Nederlandse vlag boven Nieuw-Guinea.

Indien het mocht komen tot het ontwerpen van een overeenkomst, waarschuwt de Raad ernstig tegen het toekennen van enig recht in Nieuw-Guinea aan de Republiek Indonesië, daar met zekerheid te voorspellen is, dat dit misbruikt zal worden om Nederlands positie onmogelijk te maken. Er is helaas niet de minste reden om aan te nemen, dat de Republiek Indonesië ten aanzien van Nieuw-Guinea een andere weg zou volgen dan zij heeft gevolgd ten aanzien van de vroegere deelstaten. Dit doet met zekerheid verwachten, dat de in de loop der laatste jaren helaas telkens opnieuw met succes toegepaste zogenaamde infiltratie, welke aanleiding werd tot talrijke misdaden, bevorderd zal worden door elke, ook nog zo geringe officiële bevoegdheid der Republiek. Zelfs het bij overeenkomst vastleggen van een verplichting voor Nederland om de bevolking van Nieuw-Guinea in vrijheid over haar toekomst te laten beslissen, is gevaarlijk, daar de Republiek Indonesië op grond van deze tegenover haar aangegane verplichting ter plaatse zal willen controleren, of deze wordt nagekomen, terwijl in de gegeven verhoudingen elke overeenkomst vermeden moet worden, waaraan de Republiek Indonesië een aanspraak zou kunnen ontlenen, zich in de interne aangelegenheden van Nieuw-Guinea te mengen. Bovendien is het in beginsel onjuist, in een tractaat met de Republiek Indonesië of met welke andere mogendheid ook, verplichtingen vast te leggen, welke reeds uit het Handvest der Verenigde Naties voortvloeien.

Mocht onverhoopt de Nieuw-Guinea conferentie in een impasse geraken, en het voortduren van de onzekerheid over de toekomst van dit gebied onvermijdelijk blijken, dan zou de vraag overwogen kunnen worden, of de verscherping van de internationale verhoudingen geen aanleiding moet zijn, de strijd over de toekomst van Nieuw-Guinea tijdelijk op te schorten, teneinde daardoor steun te bieden aan de pogingen der Verenigde Naties tot behoud van de wereldvrede. De President van de Verenigde Staten van Amerika zag zich enkele dagen geleden genoodzaakt de state of emergency af te kondigen. Het uitstellen van verdere onderhandelingen over Nieuw-Guinea door de Uniepartners met handhaving van de status quo tot deze state of emergency tot het verleden

ont/hoor

behoort, voorkomt dat op dit ogenblik toestanden zouden ontstaan,
die weer repercussies op internationaal gebied kunnen veroorzaken.
Coll.:*8* *veroorzaken*

De Vice-President
van de Raad van State,

*Meelaes
Mokens*

idu

en